

slučaju da odgovornu osobu pogadja "namjerna i neispričiva nemarnost". In concreto sud nalazi da je doduše časnik Berber disciplinski kažnjen globom za svoj propust da se uvjeri o tome da nema opasnosti da se sidro spusti, ali da njegova greška nije bila ni namjerna ni neispričiva, jer se moralo žurno spustiti sidro, pa je njegova odgovornost za površnost u kontroli situacije ispod broda stoga znatno ublažena.

/DMF 1966, str.295/

E.P.

Bilješka. - Ova presuda je interesantna jer opetuje kriterije za postojanje "zajedničkog rada" više poduzeća, a osim toga i po tome što nalazi da tekst iz 1898. ima prednost pred onim iz 1938. Nije iz obrazloženja vidljivo da li to slijedi iz hierarhije propisa ili pak jer sud smatra da su ta dva teksta interpretativno spojiva. Na prvi pogled naime čini se da bi se prije moglo reći da je tekst iz 1938. želio obuhvatiti bilo koju culpku, ali sud je primijenio tekst iz 1898. koji traži dolus ili culpku latissimu. Pravnih razloga ima i za jedno i za drugo shvaćanje, ali čini se da usvojeno stajalište više odgovara potrebama prakse u Francuskoj.

E.P.

PRVOSTEPENI SUD, Montbéliard
/Tribunal de grande instance de Montbéliard/

Presuda od 15.VI 1965.

Sté des Ets Joseph Lévy c/a Cie d'Assurances
La Foncière et Nederlands Verkoopkantoor
Voor Walserijproducten

Kupoprodaja franko-teglenica - Osiguranje tereta u unutrašnjoj plovidbi - Na temelju klauzule franko-teglenica troškovi i rizik za robu prelaze na kupca od časa kad je prodavalac stavio robu uz bok broda - U francuskom pravu na osiguranje tereta u unutrašnjoj plovidbi ne primjenjuje se ni Zakon o kopnerom osiguranju, ni propisi o pomorskom osiguranju, nego se radi o ugovornom osiguranju na koje se primjenjuje opće obavezno pravo - Ako osiguratelj na temelju police osiguranja pokriva samo rizike za vrijeme plovidbe, šteta na robu prouzrokovana tokom ukrcaja ili iskrcaja nije pokrivena osiguranjem

Na temelju kupoprodajnog ugovora franko-teglenica /"franco-péniche"/ nizozemski prodavalac obvezao se dobiti kupcu određenu količinu čeličnih šipaka. Prodavalac je taj teret 14.XI 1963. postavio uz bok broda i primio potvrdu da ga je u redu predao. Teret je bio ukrcan tek 16.XI 1963. na brod "Colletta", prekrcaan u Strassbourgu na manji brod "La Macônnaise",

i iskrعان u Voujeaucourtu 11.XII 1963. Kupac-primalac je tada konstatirao da je rdja pogodila robu. Dana 4.XII 1963. je brodovodja "Colette" protestirao prodavaocu da je teret krcao pod jakom kišom i da je teret stigao do broda u otkrivenim vagonima. Osigurateljv vještak je iza stizanja tereta u luku odredišta utvrdio da je teret bio ovlažen prije nego što je bio ukrcan.

Kupac tuži kao prvotuženog svoga osiguratelja, a kao drugotuženog prodavaoca. Sud je odbio tužbu protiv jednoga i drugoga tuženog iz slijedećih bitnih razloga:

Sud je, utvrđujući činjenično stanje, došao do zaključka da je brodar dao prodavaocu 14.XI 1963. potvrdu o uredno preuzetom teretu uz bok broda, a kako je teret ukrcan tek 16.XI 1963. a 15.XI 1963. padala je jaka kiša, pa je lako moguće da je u međjuvremenu između polaganja tereta uz bok broda i njegovog ukrcaja mogao biti navlažen. Medjutim sud je pravno konstatirao da je prodavaoćeva dužnost uz klauzulu "franco-péniche" da na svoj trošak položi teret uz bok broda koji je izabrao kupac, a da kupac snosi sve troškove krcanja, slaganja, lučkih pristojba, izvoznih dozvola, i da rizik prelazi na kupca u onom času kad je prodavalac robu položio uz bok broda. Kako je tuženi prodavalac udovoljio svojoj obvezi, i kako nema dokaza da je teret već tada /14.XI 1963./ bio oštećen, nego je naprotiv prodavalac producirao potvrdu brodara da je teret tada bio uredno predan, mora se tužbeni zahtjev prema prodavaocu odbiti. Protest od 4.XII 1963. koji je uslijedio 20 dana nakon događajaja nema nikakvog znaćenja za ovaj spor, a posebno još i iz razloga što se on odnosi na vrijeme ukrcaja, tj. 16.XI 1963, a ne na 14.XI 1963, tj. na dan kad je prodavalac ispunio svoju ugovornu dužnost, i kad je njegova odgovornost za robu prestela.

Glede tužiteljeva zahtjeva prema osiguratelju sud je zauzeo stajalište: budući da je osiguranje zaključeno pod uvjetima osiguranja "robe u unutrašnjoj plovidbi" /"navigation intérieure sur facultés"/ a klauzule te police između osiguratelju samo naknadu štete nastale iz nezgoda plovidbe uz uvjet da te nezgode slijede iz uzroka koji je s obzirom na robu vanjski uzrok, i da su nastupile dok se roba nalazi na brodu, - da ta polica ne pokriva štete prouzročene robi prilikom ukrcaja ili iskrcaja. Osiguranje u riječnoj plovidbi nije podvrgnuto ni propisima zakona o kopnenom osiguranju od 1930, ni propisima o pomorskom osiguranju u Trgovačkom zakoniku, pa se radi o čisto ugovornom osiguranju podvrgnutom općem obaveznom pravu. Kako polica osiguranja pokriva samo određene rizike, dužnost je osiguranikova dokazati da su oni nastupili. Kako iz potvrde koju

je producirao prodavalac slijedi da je on 14.XI 1963. predao zdravu robu, zatim iz brodarova protesta od 4.XII 1963. slijedi da je roba 16.XI 1963. ukrcana već pokvašena, i kako je utvrđeno da je 15.XI 1963. u luci ukrcaja padala kiša, vidljivo je da sve govori za to da do oštećenja robe nije došlo tokom prijevoza na brodu - a niti u vrijeme do kojega /14.XI 1963./ je za nju odgovarao tuženi prodavalac kupcu-tužitelju, niti iza časa ukrcaja /16.XI 1963./ kad je tuženi osiguratelj, uz gornje pretpostavke, odgovarao tužitelju. Tužitelj nije ponudio nikakvih dokaza kojima bi dokazao da je do oštećenja došlo za vrijeme dok se roba nalazila na brodu, pa je sud i protiv osiguratelja odbio tužbu.

/DMF 1966, str.299/

E.P.

TALIJANSKI KASACIONI SUD

Presuda od 20.III 1964.

Furino c/a Lloyd Adriatico
Assic. i Stefanini

Transportno osiguranje - Dužnost osiguranikova da u zakonskom ili ugovorenom roku prijavi osiguratelju nastanak osiguranog slučaja - Nehatno propuštanje prijave u ovom roku ima za posljedicu da osiguratelj može platiti manji iznos osigurnine, ako dokaže da je zakašnjelom prijavom bilo onemogućeno utvrditi kolika je šteta nastala osiguranim događajem

Stranke su sklopile ugovor o osiguranju kamiona. Budući da je kamion pretrpio štetu iz rizika koji je bio osiguran, osiguranik traži od osiguratelja da mu, isplatom osigurnine, nadoknadi štetu. U sporu koji je povodom toga nastao, utvrđeno je da je osiguranik prijavio štetu 20 dana nakon što je ona nastala. Glavno sporno pitanje bilo je upravo u tome koje su pravne posljedice zakašnjele prijave štete, jer prema talijanskom pravu, ako stranke ništa drugo ne ugovore, rok prijave propisan je od 3 dana od dana nastupa osiguranog događaja. U postupku je utvrđeno da je osiguranik nehatno propustio prijaviti štetu u propisanom roku.

O sporu je rješavao Kasacioni sud koji je, ukidajući presudu apelacionog suda, zauzeo slijedeće stajalište:

Propis zakona da osiguranik mora u roku od 3 dana prijaviti osiguratelju štetu ima svrhu da se osiguratelju omogućí da ustanovi štetu neposredno nakon što je ona nastala, da se ne bi kasnijom prijavom izgubili dokazi, i tako osiguratelj doveo u položaj da eventualno plati i onu štetu koja je nastala